

Sygn. akt IV U 17/24

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2024 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2024 roku w Sieradzu

odwołania M. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z dnia 15.12.2023 r. Nr (...)

w sprawie M. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

o rekompensatę

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. O. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, poczynając od 9 listopada 2023 roku.

Sygn. akt IV U 17/24

UZASADNIENIE

Decyzją z 15.12.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. przyznał M. O. emeryturę docelową od 9.11.2023r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, odmawiając prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono zatrudnienia od: 29.08.1979 – 14.04.1982 w (...) R., 15.06.1982 – 30.08.1982, 11.11.1984 – 30.04.1992 z wyłączeniem urlopu bezpłatnego w (...), 16.07.1992 – 31.05.1993 z wyłączeniem urlopów bezpłatnych w (...), 11.07.1994 – 31.12.2000 w (...).

Nie podzielając powyższej decyzji w/w złożył odwołanie, wnosząc o przyznanie prawa do przedmiotowego świadczenia. Wskazywał, że w okresie od 23.11.1988 – 14.03.2005, wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania argumentując, że odwołująca nie udowodniła 15 letniego stażu w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. O. urodził się (...)

W okresie od 15.06.1982 – 30.08.1982, 11.11.1984 – 30.04.1992, 16.07.1992 – 31.05.1993, 11.07.1994 – 31.12.2000 z wyłączeniem urlopów bezpłatnych od: 30.04.1990 – 4.05.1990, 24.12.1992 – 24.12.1992, 28.12.1992 – 31.12.1992,

był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) jako monter konstrukcji stalowych, ślusarz, piaskarz. Firma zmieniała nazwy.

Praca wnioskodawcy polegała na montowaniu konstrukcji stalowych. Przedsiębiorstwo zajmowało się robieniem mostów, słupów, hal, w zależności od zlecenia. Praca była w brygadach. W brygadzie byli monterzy, przepalacze. Konstrukcje były wykonywane zgodnie z rysunkiem technicznym. Blachy były trasowane. Najpierw trzeba było poskładać zgodnie z rysunkiem. W-ca zajmował się także szlifowaniem, heftowaniem. Po przepaleniu blach, czy kątowników palnikiem, trzeba było wyszlifować, sprawdzić wymiary. Od 11.07.1994 - 31.03.1996 odwołujący pracował jako piaskarz. Była piaskarka. W zakładzie piaskowało się żwirem. Piaskowanie odbywało się w hełmie. Było zamknięte pomieszczenie, w którym suszyło się piach. Była betoniarka, nagrzewnica. Piach sypało się do bąka. Piasek szedł pod ciśnieniem. Później piasek przewoziło się taczkami, a następnie pod ciśnieniem piasek wylatywał i konstrukcje piaskowało się na wózku.

Od 29.08.1979 – 14.04.1982, M. O. był zatrudniony w (...) S.A. jako ślusarz z tym, że od 26.10.1979 – 25.03.1982, odbywał zasadniczą służbę wojskową. Zakład zajmował się remontami w cementowniach. Praca wnioskodawcy odbywała się w brygadzie remontowej, była to praca na wysokości. Praca wnioskodawcy polegała na remontach pieców, płytowaniu młyna surowca. Głównie był remont pieca i suszarni. Montaż płyt odbywał się w środku pieca. Pozostałe piece pracowały. W brygadzie w-cy nie było spawaczy, był brygadzista nadzorujący i mistrz.

Po odbyciu służby, za porozumieniem stron, został ponownie zatrudniony w (...). Przed wojskiem,

Od 15.06.1982r. odwołujący został oddelegowany z macierzystej firmy do pracy w Elektrowni (...), gdzie zajmował się wykonywaniem montażu konstrukcji stalowych. Następnie w-ca pracował jako monter, potem jako przepalacz do 30.04.1992r. Było konkretne zlecenie, praca była rozdzielana przez kierownictwo do brygad. Odwołujący przepalał palnikiem 14 milimetrów, 16 milimetrów, 30 milimetrów. Od 1.04.1996 - 31.12.2000 wykonywał pracę przepalacza. W 2000r. była upadłość (...). Był wypłacany dodatek szkodliwy. Najbardziej uciążliwe były warunki przy paleniu i piaskowaniu żwirem (**zeznania wnioskodawcy, zeznania świadka M. R. – na nagraniu CD – 00:03:42 – 00:36:25 k. 35/akta sprawy; akta osobowe**).

W dniu 9.10.2023r., M. O. złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek/akta ZUS**).

Decyzją z 15.12.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. przyznał M. O. emeryturę docelową od 9.11.2023r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, odmawiając prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Do pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono zatrudnienia od: 29.08.1979 – 14.04.1982 w (...) R., 15.06.1982 – 30.08.1982, 11.11.1984 – 30.04.1992 z wyłączeniem urlopu bezpłatnego w (...), 16.07.1992 – 31.05.1993 z wyłączeniem urlopów bezpłatnych w (...), 11.07.1994 – 31.12.2000 w (...) (**decyzja/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym. Okoliczności dotyczące zatrudnienia i charakterystyki pracy wnioskodawcy w firmie (...), Sąd ustalił na podstawie zeznań wnioskodawcy, którym dał wiarę. Fakty związane z charakterem pracy skarżącego w (...), Sąd ustalił na podstawie zeznań w-cy, zeznań świadka M. R., który był zatrudniony razem z odwołującym w w/w przedsiębiorstwie. Zdaniem Sądu zeznania są spójne, logiczne i wiarygodne. W poczet materiału Sąd przyjął także akta osobowe skarżącego z okresu jego pracy w firmie (...), (...). W świetle materiału dowodowego zachodzą podstawy do uznania, że wnioskodawca legitymuje się 15 – letnim stażem w szczególnych warunkach, uprawniającym do nabycia rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W okresie zatrudnienia w (...), który obejmuje faktycznie okres przed powołaniem do wojska, odwołujący wykonywał pracę polegającą na remontowaniu pieców przemysłowych, płytowaniu młyna surowca. Praca odbywała się w brygadzie remontowej, była to praca na wysokości. Praca wnioskodawcy. Głównie były remonty pieca i suszarni. Montaż płyt odbywał się w środku pieca. Pozostałe piece pracowały. Zdaniem Sądu ten okres zatrudnienia to z pewnością praca w szczególnych warunkach, zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 25 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Również zatrudnienie w (...) na zajmowanych stanowiskach pracy, należy zakwalifikować jako praca w szczególnych

warunkach, tj. piaskarz (dział III, poz. 80), przepalacz gazowy (dział XIV, poz. 12), monter konstrukcji stalowych (dział V, poz. V).

Z uwagi na dostateczne wyjaśnienie okoliczności charakteru pracy wnioskodawcy w firmie (...), na podstawie art. 235⁽²⁾ §1 pkt 2 k.p.c., sąd pominął dowód z przesłuchania S. M..

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 2 pkt 5 ustawy z 9.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r., poz. 644 ze zm.), rekompensata - odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Jak wynika z art. 21 cyt. ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. W taki sposób istotę rekompensaty określa zresztą sam ustawodawca, definiując ją w art. 2 pkt 5 ustawy o e. p.

Definicję pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uprawniającą do wcześniejszej emerytury z tytułu reguluje art. 32 ustawy emerytalno – rentowej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z §3 i §4 cyt. rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach, to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy, w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze (por. wyrok SN z 1.06.2010r., II UK 21/10, wyrok SA we Wrocławiu z 16.02.2012r., III AUa 1797/11).

Postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca spełnił sporną przesłankę 15 – letniego zatrudnienia w szczególnych warunkach w rozumieniu cyt. przepisów, bowiem w okresie zatrudnienia w (...) i (...) wykonywał pracę w szczególnych warunkach, w rozumieniu cyt. przepisów. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę okoliczność, że zarówno przed odbyciem służby wojskowej, jak i po jej odbyciu, wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach, uwzględnieniu do szczególnych warunków podlega także okres odbywania służby wojskowej (por. np. wyroki SN z 24.11.2009r., II UK 215/09, z 9.03.2010r., I UK 333/09, z 24.05.2012, II UK 265/11).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.